

Valtuustoaloite Euran ja Säkylän lukioiden yhdistämisestä

Khall 23.09.2024 § 239

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä jätti valtuuston kokouksessa 16.9.2024 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

” Euran ja Säkylän lukioiden yhdistyminen tulevaisuudessa on koko pyhäjärvisuuden etu. Tälle yhdistymiselle löytyy myös hyvät perustelut tulevaisuudessa väkimäärän sekä syntyvyyden laskiessa merkittävästi. Lisäksi tulevaisuuden talouden haasteet vaikuttavat myös merkittävästi näihin ratkaisuihin.

Vuonna 2016 tammikuussa uuden Säkylän asukasluku oli 7070 ja Euran 12128.

Heinäkuussa 2024 vastaavat luvut olivat Säkylä 6340 (-730 / 11,5%) ja Eurassa 11178 (-950 / -7,0%). Alueemme väkiluku on siis pudonnut kuluneena aikana 1680 asukkaalla.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää, että Euran ja Säkylän kunnat aloittavat jo nyt lukioiden yhdistämistä koskevat keskustelut tulevaisuuden opiskelijoiden tarpeet huomioiden, jotta alueellamme olisi edes yksi lukio tulevaisuudessa.”

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta
Päätösehdotus	Kunnanhallitus lähettää valtuustoaloitteen sivistyspalvelujen palvelualueelle valmisteltavaksi
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Sivltk 12.12.2024 § 150
394/00.04.01/2024

Valmistelu ja lisätiedot sivistysjohtaja Matti Kompuinen, p. 044 422 4458 ja Euran lukion rehtori Jukka Pirttimäki, p. 044 422 4804

Euran ja Säkylän kuntien sivistysjohtojen välillä käytyjen keskustelujen sekä alustavien selvittelyjen pohjalta on seuraavassa esitetty arvioita lukioiden mahdollisen yhdistämisen taloudellisista ja toiminnallisista vaikutuksista sekä aikatauluista.

Tällä hetkellä Euran lukion oppilasmäärä on 163 ja lukion aloittaa vuosittain hieman alle puolet ikäryhmästä. Säkylässä lukiolaisia on tällä hetkellä 103. Tilastokeskuksen 30.9.2024 julkaistun väestöennusteen mukaan Eurassa ja Säkylässä (suluissa Säkylän luvut) 15-18 vuotiaiden ikäryhmässä on tällä hetkellä 512 (261) nuorta ja nuorten määrä laskee tasaisesti vuoteen 2030 mennessä 471 (221) nuoreen. Ennusteen mukaan vuoteen 2035 mennessä 15-18 vuotiaiden määrä laskee Eurassa ja Säkylässä voimakkaammin ollen 344 (163) nuorta.

Lukiokoulutuksen rahoituksen valtionosuus määräytyy opiskelijaa kohden lasketun järjestäjäkohtaisen yksikköhinnan ja koulutuksen järjestäjän opiskelijamäärän tulona. Järjestäjäkohtainen yksikköhinta saadaan valtakunnallisesti laskettavasta keskimääräisestä yksikköhinnasta kertomalla se tunnusluvulla ja tasauskertoimella sekä jakamalla sadalla.

Tunnusluku riippuu opetuksenjärjestäjän opiskelijamäärästä. Jos opiskelijoita on vähintään 200, tunnusluku on 100. Jos opiskelijoita on alle 200, tunnusluku kasvaa.

Tunnusluvun vaikutuksesta kunnan saamaan valtionosuuteen käytetään myös nimitystä pienten lukioden lisä. Se vaikuttaa siis valtionosuutta lisäävästi alle 200 opiskelijan koulutuksen järjestäjiin ja vaikutus korostuu entisestään alle 60 opiskelijan kohdalla.

Eduskunnan valmistelussa on lakimuutos, jonka tarkoitus on uudistaa rahoitusmallia. Uusi malli perustuisi koulutuksen saavutettavuuteen, jossa huomioidaan vähäisen opiskelijamäärän lisäksi syrjäisyys. Valmistelussa on ajateltu, että lakimuutos toteutettaisiin asteittain vuosina 2026 – 2028 niin, että se olisi täysimääräisesti käytössä vuonna 2028. Eura ja Säkyli eivät olisi oikeutettuja syrjäisyyslisään, jonka seurauksena pienten lukioden lisä putoaisi puoleen. Uudistuksen vaikutus olisi vuositasolla vuonna 2029 (vuoden 2024 luvuilla laskettuna) Eurassa (arvio 160 opiskelijaa) noin -96 000 € ja Säkyliässä (arvio 110 opiskelijaa) noin -149 000 €. Yhteensä siis joka tapauksessa menetetään valtionosuutta jatkossa noin -245 000 € vuodessa.

Jos Euran ja Säkyliän seudun lukiot yhdistettäisiin, menetettäisiin pienten lukioden lisä kokonaisuudessaan, koska opiskelijamäärä nousisi yli 200 opiskelijan. Kokonaisvaikutus olisi uudistuksessa muuttuvan laskukaavan vaikutuksesta kaksinkertainen eli noin -490 000 € vuodessa. On vaikea nähdä, että lukioden yhdistämisellä toiminnallisesti säästöihin pystyttäisiin kattamaan saamatta jäävät valtionosuudet.

Henkilöstönäkökulmasta haastetta eri ratkaisumalleissa aiheuttaa perusopetuksen kanssa yhteisten opettajien työmäärän muutokset. Tämä näkyisi voimakkaampana Säkyliässä, jossa lukion opettajat ovat pääsääntöisesti myös perusopetuksen opettajia. Molempien lukioden yhteisten opettajien käyttö on mahdollista jo nykytilanteessa, kuten myös syventävien kurssien yhteinen kurssitarjonta. Oppimisen kannalta etäopetus ei ole todettu tehokkaimmaksi tavaksi opettaa, mutta tekniikan kehittyessä se saattaa jatkossa olla myös varteenotettava vaihtoehto.

Lukiot voisi yhdistää hallinnollisesti ja toiminta jakaantua kahteen toimipisteeseen. Tässä ratkaisussa valtionosuudet laskisivat samoin kuin myös siinä tapauksessa, että lukiot yhdistettäisiin myös toiminnallisesti yhteen toimipisteeseen. Lisäksi jälkimmäinen vaihtoehto vaatisi lisärakentamista nykyisillä opiskelijamäärillä sijainnista riippumatta. Äärimmäisenä vaihtoehtona olisi uuden lukion perustaminen kuntakeskusten puoliväliin. Kaikki vaihtoehdot yhdistämismallit vaatisivat muutosta nykyiseen ja uudistumassa olevaan valtionosuusjärjestelmään ollakseen kannattavia taloudellisesti.

Näköpiirissä olevien oppilasennusteiden ja talousvaikutusten valossa tällä hetkellä ei ole taloudellisia edellytyksiä lukioden yhdistämiseen. Opiskelijamäärien huomattavasti laskiessa 2030-luvulla ja suurella

todennäköisyydellä myös valtionosuusjärjestelmän siihen reagoidessa lukioiden yhdistymisen selvittäminen tulee ajankohtaiseksi. Tilanteen kehittymistä seurataan ja konkretiaan siirryttäessä tulee ottaa huomioon myös vaikutukset lukiota käyviin nuoriin sekä heidän perheisiinsä.

Usean Etelä-Satakunnassa olevan lukion tilanne saattaa muuttua oleellisesti opiskelijamäärien laskiessa jatkossa. Yhtenä alueen isoimmista lukiosta Euran lukiolla on jatkossa todennäköisesti yhteistyömahdollisuuksia useaan suuntaan.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Matti Kompuinen
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta saattaa asian tiedokseen ja päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle valtuustoaloitetta loppuunkäsitellyksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.